

M1**Minimální preventivní program****1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE**

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola a Mateřská škola Nedvědice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace Nedvědice 80 592 62
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Eva Šimečková
Telefon na ředitele	777679354
E-mail na ředitele	e.simeckova@email.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Iva Sýsová
Telefon	724979427
E-mail	iva.sysova@zsnedvedice.cz

Jméno výchovného poradce	Mgr. Bc. Leona Vejrostová
Telefon	605227977
E-mail	vejrostovaleona@seznam.cz

	Počet tříd	Počet žáků
ZŠ – I. stupeň	5	
ZŠ - II. stupeň	6	

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace je plně organizovaná škola s 1. až 9. ročníkem. Součástí školy je základní škola, školní družina, školní poradenské pracoviště, školní jídelna a mateřská škola se školní jídelnou – výdejnou (umístěna v samostatné budově).

Základní škola poskytuje základní vzdělání žákům plnicím povinnou školní docházkou. Škola vzdělává kolem 200 žáků. Na prvním má každý ročník jednu třídu, na druhém stupni je v současné době tříd šest (rozdělena šestá a osmá třída). Kapacita školy je 340 žáků. Školu navštěvují také žáci z okolních obcí (spádová škola) a nově také žáci ukrajinské národnosti. Dostupnost školy a dopravní obslužnost je velmi dobrá.

Školu tvoří tři propojené budovy. Výuka probíhá v jedenácti kmenových třídách a v odborných učebnách, z toho jsou dvě počítačové učebny s připojením na internet. Zázemí pro tělesnou výchovu tvoří školní tělocvična, která byla v loňském roce nově zrekonstruována, dále školní hřiště a víceúčelové hřiště a smyslový chodník. Žáci využívají školní zahradu a školní dvůr. Čtenářskou gramotnost žáci rozvíjí také ve školní knihovně. Učebna výtvarné výchovy jako největší místnost ve škole slouží mimo jiné k pořádání koncertů, výstav a společných setkání žáků i zákonných zástupců. Žáci se stravují ve školní jídelně. Většina tříd je prostorná a světlá. Interiér školy je stále postupně inovován.

3. STANOVENÍ CÍLŮ MPP

Primární prevence rizikového chování se na škole zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedií, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie,
- b) záškoláctví,
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek (drogy, alkohol, omamné a psychotropní látky),
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,
- e) spektrum poruch příjmu potravy,
- f) sexuální rizikové chování,
- g) krádeže, vandalismus, násilí ve školním prostředí.

Hlavní cílovou skupinu tvoří žáci 1. - 9. ročníku základní školy, s přihlédnutím k žákům se SVP (dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem jiných národností, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování a učení). V současné době školu posledním rokem také žákyně s Downovým syndromem, která se vzdělává dle RVP ZŠS II. díl a žák, který se vzdělává dle RVP ZŠS I. díl. Nově zde působí školní speciální pedagog, který se prioritně zaměří na školní neúspěch a na jeho předcházení, diagnostiku v rámci MŠ a 1. ročníku ZŠ.

Mimo jiné bychom chtěli v žácích pěstovat zdravé sebevědomí, správné sebehodnocení, poznání sama sebe, zvládání stresu, předcházení rizika zneužívání návykových látek. Velmi důležitá je pro nás spolupráce s rodiči.

Zaměření:

- všichni žáci – preventivní působení v rámci výchovně vzdělávacího programu školy, práce se třídou, vytváření vhodného sociálního klimatu třídy a školy
- problémoví žáci a kolektivy – speciálně zaměřené programy

- pedagogičtí pracovníci – sebevzdělávání, informace o prevenci, aplikace vhodných metod
- rodiče – pravidelná komunikace a spolupráce při řešení problémů
- partneři –pedagogicko psychologické poradny, speciálně pedagogické centrum, OSPOD Tišnov, Policie ČR OOP Tišnov, Podané ruce, INSPIRO Tišnov, SVP Velké Meziříčí, Policie ČR, Městys Nedvědice, e-DUHA

Dlouhodobé cíle:

- vést žáky k odpovědnosti za své chování,
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu,
- vést žáky k samostatnému a pokud možno správnému rozhodnutí a řešení problému,
- vést žáky k vyhraněnému negativnímu vztahu k návykovým látkám,
- zapojit žáky do vytváření příznivého klimatu ve škole,
- zvyšovat odolnost vůči sociálně patologickým jevům,
- rozvíjet u žáků pozitivní sociální chování a psychosociální dovednosti
- předcházet a minimalizovat výskyt rizikových projevů chování
- prohlubovat komunikační dovednosti mezi pedagogy, zákonnými zástupci a žáky
- zajistit pravidelnou práci s třídním kolektivem, zlepšování třídního klimatu (třídní učitel, ŠMP, VP, AP)
- podporovat vzájemnou činnost žáků (Školní parlament)
- prohlubovat další vzdělávání pedagogických pracovníků
- podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností
- začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence
- spolupracovat a zapojovat se do projektů
- nabízet četbu knih a časopisů s danou tematikou
- vytvořit a rozšiřovat nabídku mimoškolních volnočasových aktivit v návaznosti na programy a výuku školy
- zajímat se o svět mladých lidí
- usilovat o dobré vztahy mezi rodinou a školou
- zajistit pravidelné schůzky s rodiči, kde budou dostatečně informováni a obeznámeni s riziky, jakým jsou jejich děti vystaveny a jak jim předcházet
- aktivní zapojení a spolupráce s rodiči žáků a dalšími organizacemi podporujícími prevenci.

Krátkodobé cíle:

- rozpracovat problematiku primární prevence rizikového chování do jednotlivých předmětů
- zajistit besedy, přednášky s odborníky (OSPOD, Policie ČR, PPP s tématy prevence rizikového chování, aj.)
- zapojovat žáky do aktivit školy
- podporovat aktivity zaměřeny na vhodné využití volného času
- řešit aktuální problémové situace v oblasti rizikového chování
- nabídnout besedy s odborníky našim žákům, zákonným zástupcům
- zajistit pro zákonné zástupce, pedagogy a žáky informační materiály k problematice rizikového chování
- učit žáky zdravému životnímu stylu
- vytvořit zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou

k dodržování určitých společenských pravidel

- vytvořit dobré klima ve třídě a skupině
- naučit žáky sebehodnotit
- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné ke zvládnutí zátěžových situací, posilování odvahy, zvládnutí stresu.

4. Řízení a realizace preventivních aktivit

a) Ředitel školy

Vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování
- koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu a začleněním Školního preventivního programu do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy
- řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole
- jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, případně mu umožní studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování
- pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci ve škole
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního speciálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Minimálního preventivního programu
- spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence
- podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na využívání volného času žáků se zřetelem k jejich zájmům a jejich možnostem a spoluprací se zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

b) Školní metodik prevence

Činnosti školního metodika prevence jsou:

Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů.
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.), účast na pravidelných setkáváních ŠPP (vždy první čtvrtek v měsíci).
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasizmu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem

preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování.

- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

c) Třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci):

- spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy,
- získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

5. Primární prevence v jednotlivých předmětech

Pedagog dbá na to, aby byla prevence rizikového chování u žáků prováděna komplexně, tedy ve všech oblastech školního prostředí a života:

- psychosociální dovednosti (soběstačnost, autonomie, důstojnost, seberealizace, spokojenost v rodinných, přátelských a dalších mezilidských vztazích, sociální a kulturní integrovanost, tvořivost, schopnost milovat, pracovat a žít v souladu s rozmanitou kulturou a světem).
- existence (pečuji o sebe, o svůj zevnějšek, volím mezi zdravým a nezdravým způsobem života, jsem nezávislý a mám představu o své budoucnosti, věřím v budoucnost, vnímám, že život má smysl).
- sounáležitost (vnímám se jako součást životního prostředí a Země, cítím se bezpečně ve škole, ve městě, jsem oceňován a ostatní si mě váží, mám kamarády a vážím si jich, umím se o sebe postarat a přijímat zdravotní/sociální pomoc a služby).
- adaptabilita (dávám pozor na sebe a svůj zevnějšek, jsem žák, účastním se sportovních a rekreačních aktivit, setkávám se s lidmi a trávím s nimi volný čas, plánuji si volbu profese nebo zaměstnání, řeším s odvahou své problémy, mám právní povědomí).

Témata prevence jsou nejčastěji zahrnuta ve vyučovacích hodinách:

1. stupeň

- primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod: (výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu, exkurze, nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence).

– výchova ke zdravému životnímu stylu (základy etické a právní výchovy).
Třídní učitel: navazuje příznivé psychosociální klima ve škole, včasné odhaluje specifické poruchy učení a chování či jiné postižení, vede žáky k vhodnému využívání volného času po vyučování, spolupracuje se školní družinou.

– výchova k zdravému životnímu stylu (formování občanský postojů).
Třídní učitel: všestranně rozvíjí osobnost dětí, zvyšuje sebevědomí žáků, vede je k sebehodnocení, vztahu k sobě samému – sebeúctě, sebelásce, výchově k umění, komunikaci, vztahu k partě, ke kamarádům. Vede je ke kamarádství, poučuje o škodlivosti kouření, požívání alkoholu, drog, výchově k toleranci, výběru vhodné náplně volného času.

2. stupeň

- občanská výchova – rozvoj právního vědomí – trestné činy, vztahy v rodině, k vrstevníkům, k mladším a slabším spolužákům, vztahy k lidem odlišných názorů, náboženství, kultury, barvy pleti, vztah k handicapovaným lidem, seznámení se závislostí na drogách, alkoholu, kouření a dalšími patologickými jevy ve společnosti, besedy s policisty
- výtvarná výchova – témata: můj vztah k drogám, jak využívám volný čas
- český jazyk - téma drogy a společnost, drogy a já, co bych poradil spolužákovi, který bere drogy, je šikanován, názor na soužití s lidmi jiného názoru, barvy pleti
- přírodopis – podstata drog, působení na organismus, změna činnosti organismu při jejich požití
- chemie – složení různých drog, zneužití léků ve výrobě drog apod.
- tělesná výchova – soutěžení fair play, vztahy mezi hráči, tolerance, vzájemná pomoc a povzbuzování, podpora mladších a slabších (nevyklučování)
- zeměpis – výchova k toleranci mezi lidmi jiných ras, náboženství, kultury, lidé různé barvy pleti

- výpočetní technika – správné využití počítačů při studiu i při zábavě, zneužívání počítačů, hygiena práce s počítačem

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

RCh – Rizikové chování

SPJ – Sociálně patologické jevy

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

RVP – Rámcová vzdělávací program

ŠVP – Školní vzdělávací program

MŠ – Mateřská škola

ZŠ – Základní škola

TU – Třídní učitel

AP – Asistent pedagoga